

Vallitukset

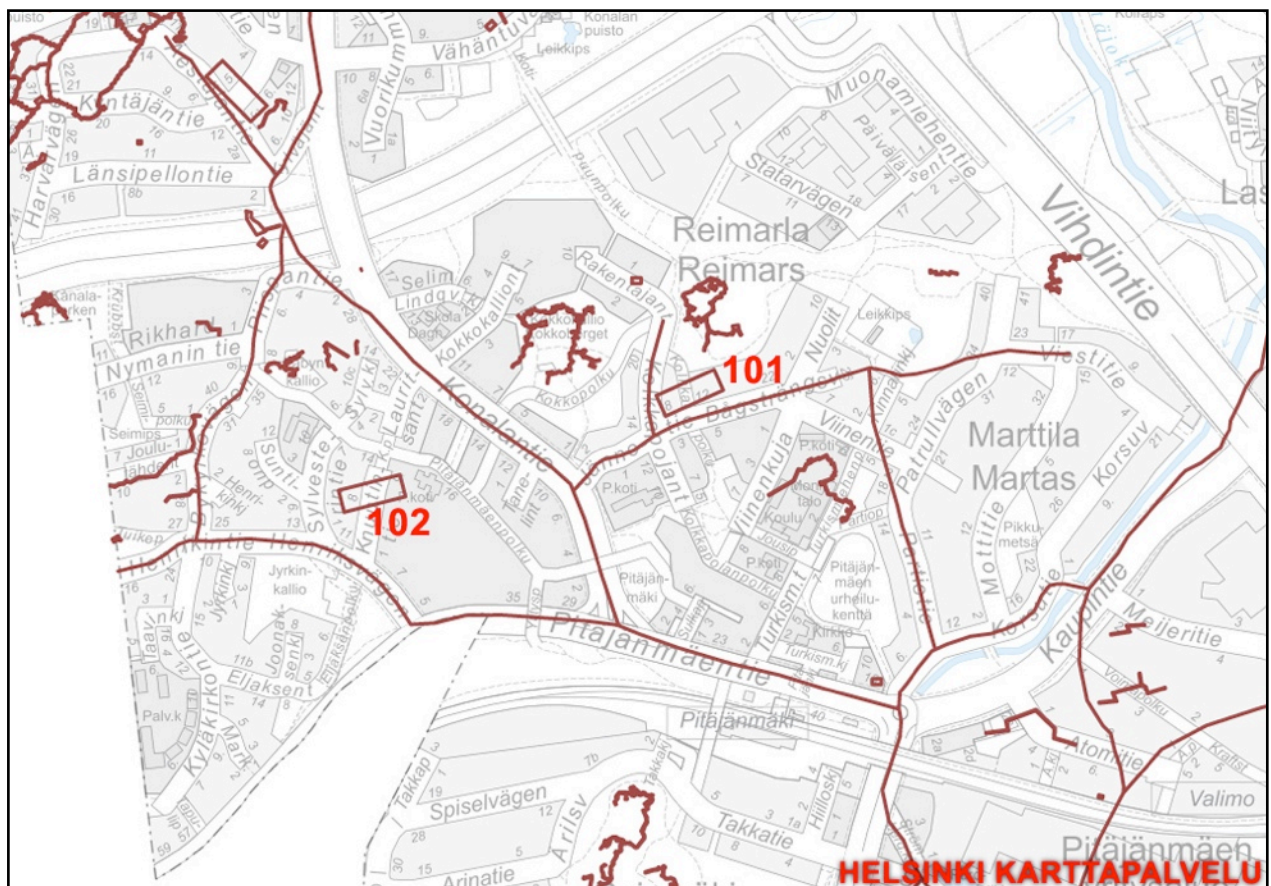
23.02.2022

PITÄJÄNMÄEN TYKIT TYKKIPATTERIT XXXV:101 ja XXVII:102

Sijainti. Pitäjänmäellä.
XXXV:101 on Jännetien varrella, sen pohjoispuolella, Tarkka sijainti ei ole tiedossa.
XXVII:102 on Knuutintien kohdalla. Asema ulottui nykyisen tien molemmin puolin Knuutintie 6-10 kohdilla.

Museovirasto XXXV:101. Tykkipatteri. Ajoitus: 1915-1918. 4 kpl 152 mm:n 120 puudan piirityskanuunaa vuoden 1877 mallia. Pääampumasuunta on ollut pohjoisluoteeseen.

Museovirasto XXVII:102. Tykkipatteri. Ajoitus: 1917. 2 tykin patteri. Aseistus 1918: 2 kpl 152 mm Canet-tykkiä.



Helsingin kaupungin karttapalvelussa merkityt "maalinnoitteet 1996".

Tykkiasema 102 on varmistettavissa ilmakuvista. 101 aseman paikka on epäselvä.



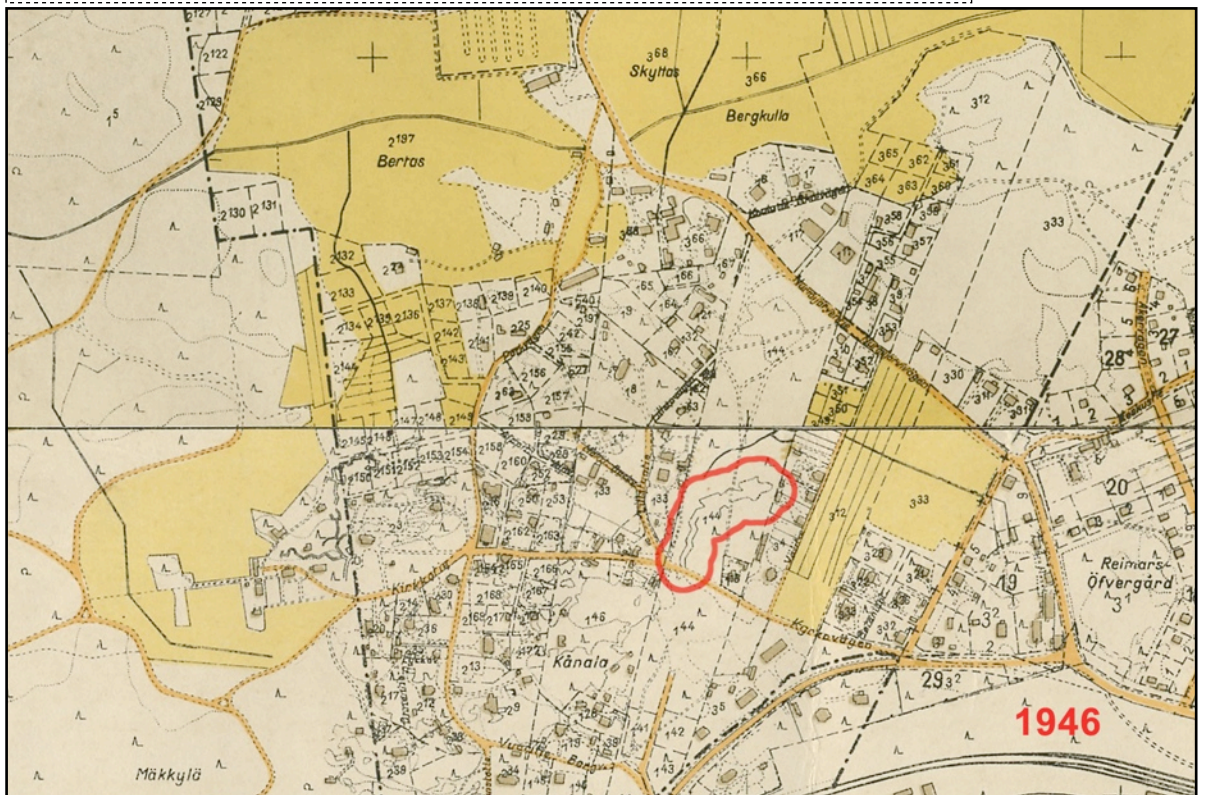
Kuva Knuutintien päädyssä. Tykkiasema 102 on sijainnut tuon kuvan vasemman laidan ison männyn takana olevan talon paikkeilta, tiellä olevien autojen yli, kadun oikealla puolella olevan punakattoisen talon kohdille.

XXVII:102

Museoviraston mukaan paikalla olisi ollut kahden tykin patteri. Patteri näkyy ilmakuvissa 1950-luvun alkuun. Nykyisten omakotitalojen pihamailta ei varmaankaan löydy mitään merkkejä tykkiasemasta.



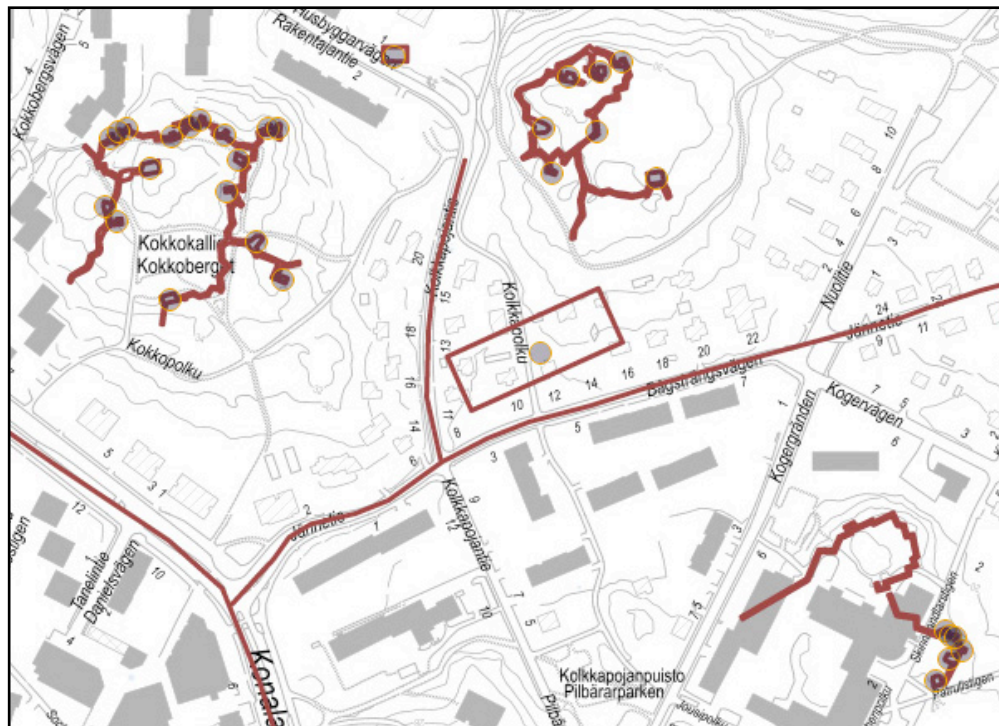
Tykkiaseman paikka on piirretty kantakarttaan vielä 1946.



↑ Tykkiasema 102 näkyy vuoden 1943 ilmakuvassa.

XXXV:101

Tykkipatterin sijainnista on ristiriitaista tietoa. En ole löytänyt varmistusta patterin sijainnille. Ilmakuvista 1932-1954 ei löydy tukea sen enempää Museoviraston karttapalvelun kuin Inventointi monisteen ilmoittamalle 1979 sijainnille.



↑ Museoviraston mukainen tykkiaseman 101 sijainti.

→
 Vuoden 1979 inventointimonisteen mukaan tykkiasema 101 olisi huomattavasti idempänä eli nykyisen leikkikentän ja Nuolitien kohdilla. Mutta mikä on tuo inventointimerkintä 11 Jännetien päädyn kohdilla.

↓
 Kolkkapolku nähtynä Jännetieltä. Museoviraston mukaan Tykkiasema 101 olisi sijainnut tässä kohden. Jännetien suuntaisena molemmin puolin Kolkkapolkua.



Loppukommentit

Kaksi pitäjänmäellä ollutta tykkiasemaa. Kummastakaan ei ole maastossa mitään jäljellä. Aseman 102 paikka on selkeästi tiedossa.

101 aseman paikka on arvailujen varassa. Olettaisin Museoviraston inventointikartan pitävän paikkansa, mutta tuon inventoinnin merkinnät on monelta osin osoittautuneet virheellisiksi. Pitäjänmäen leikkikentän alueella ollut hiekkakuoppa on arvoitus, voisiko siellä olla ollut tykkiasema.

23.02.2022
 Mikko Hakala

LISÄLEHTI 03.10.2023

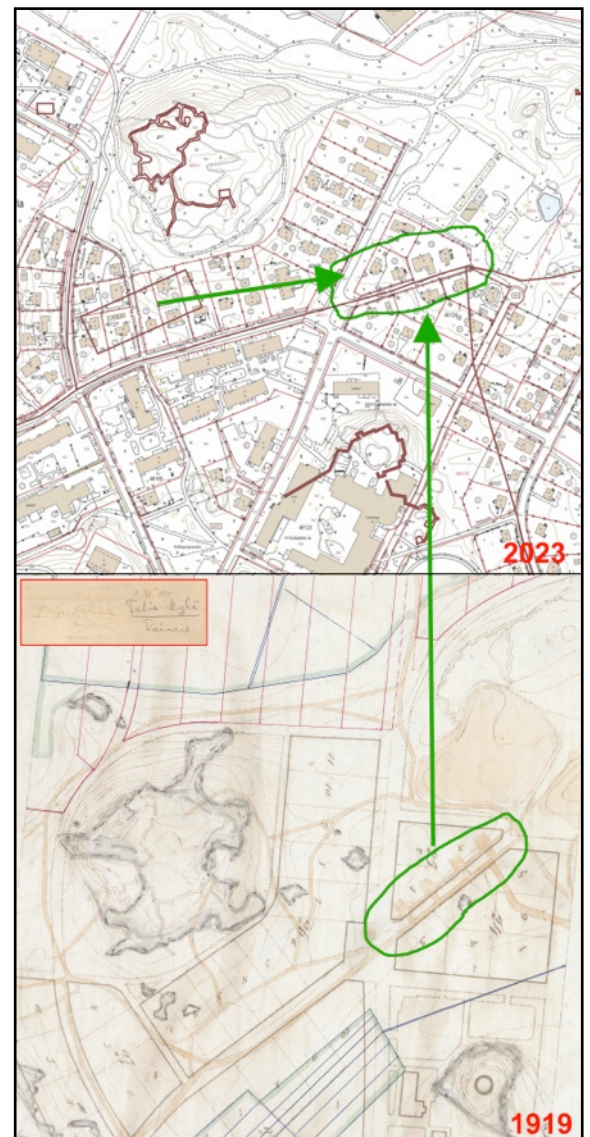
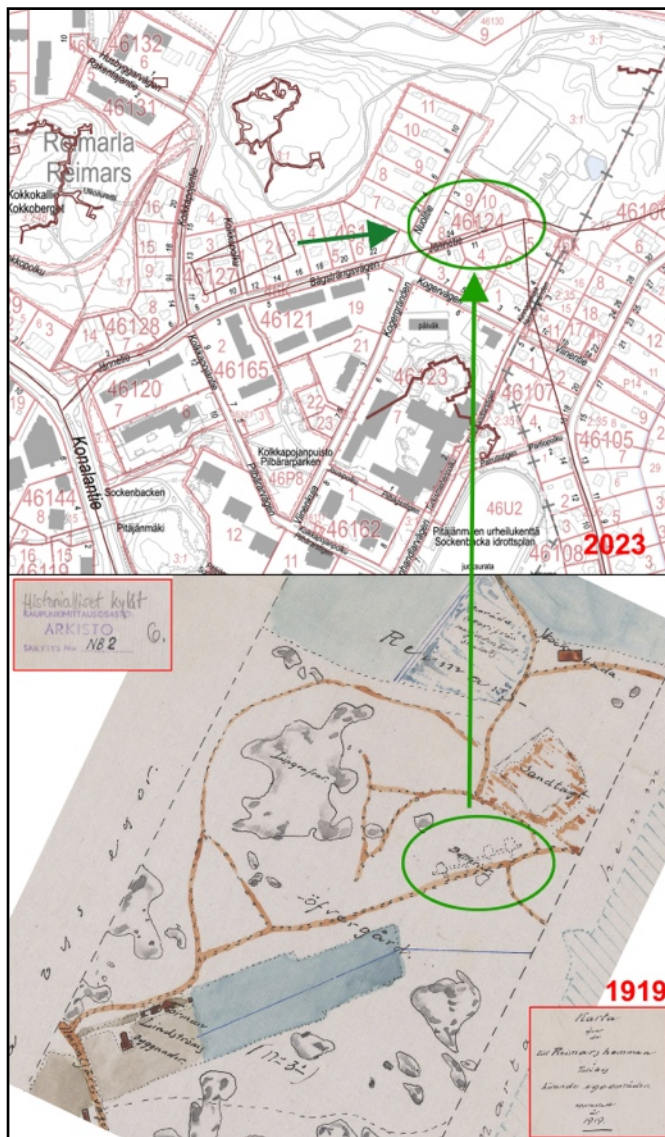
Tykkiasema 101

Vanhoista kartoista saattaa tehdä löytöjä. Aiemmin selvittelin Pajamäen ja Patterimäen historiaa. Siinä yhteydessä tongin netin syövereistä esiin pari karttaa jotka käsitteli Talin kylän, Reimarsin tilan maita. Nykyään siis Pajamäkeä ja Pitäjänmäen Reimarlaa. Kahdessa, vuodelta 1919 olevassa kartassa on piirrettynä linnoitteita. Molemmissa näkyy tykkiasema XXXV:101. Tuon aseman paikka on inventoinneissa väärällä kohdalla. Näissä vuoden 1919 kartoissa asema on nätisti piirretty ja hyvin paikannetavissa.

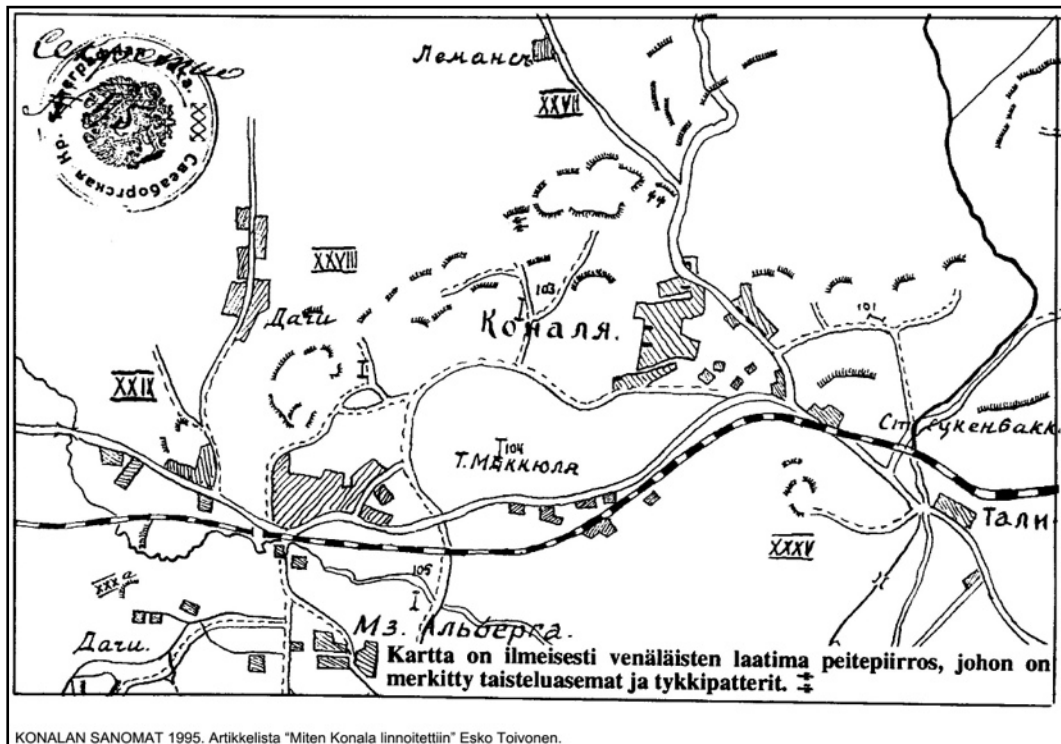
Museoviraston Arkeologiset kenttäpalvelut, Inventointiselvityksessä 2014 (John Lagerstedt ja Vesa Laulumaa) mainitaa seuraavaa:” Patteri 101 Pitäjänmäki: Reimarla, Inventoitu: 1995 Sirkku Laine, Helsingin kaupungin rakennusvirasto. Tykkipatteri, joka on sijainnut mahdollisesti jossakin Jännetie 12 paikkeilla. Patteria ei löydy maastosta. Aseistuksena on ollut 4 kpl 152 mm:n 120 puudan piirityskanuunaa vuoden 1877 mallia. Pääampumasuunta on ollut pohjoisluoteeseen.”

Tuo 2014 selvityksessä mainittu ”Jännetie 12” on 200m - 300m liikaa lännessä siitä mihin 1919 kartat sijoittaa tämän tykkiaseman. Oikea sijainti olisi Jännetien päässä, Jännetie 24 ja 26 kohdilla.

↓ Vuodelle 1919 merkittyihin Reimarsin tilan karttoihin on piirrettynä tykkiaseman paikka.



Aikaisempi epäilykseni tykkiaseman virheellisestä paikasta näyttäisi pitävän paikkansa. Alla venäläinen kartta johon on merkitty varustukset Leppävaara-Pitäjänmäki välillä. Kartta on Konalan sanomissa olleesta Esko Toivisen artikkelista. Tuossakin kartassa tykkiasema 101 on idempänä kuin museoviraston inventointikartassa.



↑ Tykkiasema olisi siis ollut tuon kuvan keskellä olevan valkoisen auton vasemmalla puolella olevilla tonteilla.